

egyik semmiségi ok, melyben a buzgó védő azt állította, hogy Törökné, aki már hajlottkoru, hatvan éves, beteges asszony, az *életfogytig tartó fegyházat nem fogja kiállni*.

A legfelsőbb bíróság különben a semmiségi panaszokat mind *elutasította*.

— **Vilmos császár betegsége.** A néme császár betegségéről érkező újabb jelentéseket az alábbiakban foglaljuk össze: A császárnak szombat délelőtt támadt az erős láza, de ennek dacára is felkelt és dolgozott. A császár még az elmúlt héten a neusandi csapatszemle alkalmával hült meg és betegsége sokkal komolyabbnak látszott, mint eddig hitték és beismerték. A császár izomreumatizmusban szenved. Szombaton színházba akart menni, de baja annyira erősödött, hogy nem ment el. Akkor a környezet már aggódni kezdett. Vasárnap a császár ki sem mozdult palotájából s az orvosok megállapították, hogy napokig kell ágyban maradnia. Tegnap távirat ment Merseburgba, hogy a nyári szemlét nem tartják meg. Ma, kérdéses vajjon elutazik-e a császár Svájcba? Az udvartartás részéről kiadott jelentések a császár állapotáról megnyugtatók s kijelentik, hogy a betegség távolról sem olyan komoly, mint azt az első hírek után mindenféle föltételezték.

Román gyűlés a magyar püspökség ellen

(Saját tudósítónktól.) Désről jelentik: Nagy érdeklődéssel várt népgyűlést tartottak vasárnap a román nemzetiségié Nagyilondán, *Miháli* Tivadar országgyűlési képviselő kerületének székhelyén. A népgyűlés tárgya az általános politikai helyzet megvitatásán és a választójogi akción kívül főképpen a *görög katolikus magyar püspökség ellen való tiltakozás* volt.

A gyűlésre az ország minden részéből összejöttek a román nemzetiségi politika vezetői; különösen sokan jöttek *Aradról* és környékéről. *Miháli* Tivadart a vidéki nemzetiségi országgyűlési képviselők majdnem teljes számban lekisérték. Az érkezőket nagy ünnepséggel fogadták. A bevonuláskor a csendőrök a bandérium vezetőjénél levő *román nemzeti lobogót elkobozták*. Ez ellen *Miháli* Tivadar képviselő hevesen tiltakozott, ami zajos jelenetekre adott alkalmat.

A népgyűlés a legnagyobb rendben folyt le. *Miháli* Tivadar beszámoló beszédében vázolta a politikai helyzetet és a kormány ellen való kiméletlen harcot jelentette be. Fölszólaltak még *Vlád Aurél*, *Pap C. István*, *Goldis László* és valamennyien a kormány ellen és a radikális választójog sürgős megvalósítása érdekében foglaltak állást. A népgyűlés fölhívást intézett a görög katolikus román püspökhöz, hogy a pápai bullát ne ismerjék el, ne egyezzenek bele abba, hogy egyes községeket román egyházmegyékből elszakítsanak.

Végül a népgyűlés bizalmat szavazott a vezetőségnek és fölszólította a képviselőket, hogy a népjogok kivívásáért *kiméletlen harcot* indítsanak.

Ennek a népgyűlésnek különben semmi fontosságot se lehet tulajdonítani. Csak azt bizonyítja, milyen értéktelen smoncákkal és durva kirohanással harcolnak ezek az elemek, akikhez az igazi, kulturális nemzetiségieknek semmi közük.

Tápé harca az iskolák miatt.

— Félig községi: félig felekezeti. —

(Saját tudósítónktól.) Tápén úgy látszik, mindig aktuális. A figyelmes olvasó, mégis két nevezetes dátumra emlékezhetik Tápé történetéből: 1. Szeged szabad királyi városa elperelte a tápéiak földjét és mikor licitálásra kerültek a bérbeadandó parcellák, Tápéban kiűtött a helyi forradalom s csak a jegyző okossága mentette meg a falut véres katasztrófától. 2. *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter ellenkező döntése dacára, püspöki befolyásra, a katolikus egyháznak adta át Tápé ősi községi iskolájának két osztályát. Ebből lett az igazi harc, tavaly szeptemberben csendőröknek kellett megvédeni a tápéi asszonyok elől *Bogoss Béla* plébánost. Most pedig, hogy közeledik szeptember és a mezítlábas táp-i gyermekek újra iskolába kerülnek a pusztáról, izgalmak előtt áll Tápé. A nyugtalanságot még fokozza, hogy a csanádi püspök parcellázása elmaradt és a földre áhító, földnélküli tápéi magyarok újra itt maradtak hoppon, föld nélkül.

A tápéiának az iskolájukért folytatott harcát érdemes újra emlékeztetbe hozni, hogy megértjük a mai tarthatatlan állapotot, amikor *ugyanegy iskolaépületben* az egymással farkarszemet néző két iskola, a községi és a római katolikus. Ez a történet, melylyel annak idején a *Délmagyarország* már foglalkozott, eléggé érdekes. Tápénak régi községi iskolája volt, azonban 1881-ben a község képviselőtestületének felrevezetésével, átvette a kétosztályú iskolát a római katolikus egyház. Felekezeti iskola lett belőle, amelyhez ugyan a tantermet továbbra is a község adta, a tanítókat ő fizette, az iskola minden kiadását ő fedezte, de többé ott nem ő, hanem a plébános, a kántor és a római katolikus egyháztanács parancsolt. 1906-ban a község akciót indított, melynek folytán *Apponyi* közoktatási miniszter jóváhagyásával visszanyerte a két osztályú iskolát a felekezettől de ugyanez az *Apponyi* 1909-ben újra döntött s a két osztályt visszavette a községtől a felekezetnek. 1911. szeptemberben, az iskola átadásánál történtek azok a zavargások, mikor a csendőrségnek kellett beavatkoznia, mert a tápéiak nem akarták hagyni az iskolájukat. Ezután pedig *bojkottálták* a katolikus iskolát, úgy hogy a katolikus kétosztályú iskolába nem iratkozott be több husz gyermeknél. Erre a büszke és öntudatos büntetésre megmozdult a vármegye és ráparancsolt a községre, hogy ossza meg a katolikus iskolával az iskolaköteleseit, mert azok nem férnek a községi iskolába.

A helyzet ma az, hogy a községnek van két iskolaépülete, négy tanítója és hatosztályú iskolája. Az egyik épületben kap helyet az állami óvoda és a községi iskolának egy osztálya. A másik épületben van három tanterem, kettő most már ebből a katolikus iskoláé, egy a községié. Ide tehát egy fedél alá fognak majd járni a katolikus és a községi iskola tanulói és míg kívül az iskola falain büszkén hirdeti egy táblácska, hogy *községi elemi iskola*, addig belül az iskola két tantermében külön táblácska fityeg, hogy „*róm. kath. népiskola*”. Az épület a községé, az iskolát ő tartja fenn s most mégis megtörténik, hogy a községi iskolában, azokban a tantermekben, melyekben időnként a községi iskola tanulói szedik magukba a magyar csemétéknek szükséges elemi tudást, a község pénzéből az egyház és a katolikus iskola szimbolumai ékeskednek mindenfelé.

Tápén érdeklődéssel várják a szeptembert. A község vezetősége szinte két részre szakad és ellenfélként viselkedik. Valahogy talán mégis meg kellene oldani ezt a kérdést.

Cuvaj bán a királynál. *Cuvaj* Ede dr. Horvát-Szlavon- és Dalmátország királyi biztos ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a király előtt. A kihallgatáson a királyi biztos a *horvát politikai helyzetről* tett jelentést a felségnek. *Cuvaj* ma reggel érkezett Gmundenből, a hol már néhány hete üdül. Leg-

utóbb *Lukács* László miniszterelnök kihallgatása alkalmával volt Ischlben, a mikor a miniszterelnökkel hosszas tanácskozott a horvát helyzetről.

Megkezdték a vágóhidi iparvasut építését.

Negyven nap múlva készen lesz.

(Saját tudósítónktól.) Két éve huzódik már a vágóhidi iparvasut kiépítésének az ügye, mely most végre a megvalósulás stádiumához jutott. A város, mint ismeretes, régebben belátta, hogy a vágóhidi mindinkább növekedő forgalmat, csak iparvasut segítségével lehet zavartalanul lebonyolítani. Ezért elhatározta, hogy a Máv.-val érintkezésbe lép és a Máv. rendezőpályaudvarától kezdődőleg egészen a vágóhidig iparvágányokat építtet. Az iparvasut mentére két állatvásártér létesítését is elhatározták, ami által minden állatforgalmi ügy a vágóhid közelében koncentrálható.

Százezer koronát irányoztak elő a vágóhidi iparvasut létesítésére, de az összeg kevésnek bizonyult a belügyminiszteri jóváhagyás után, a részletes költségvetés megállapításakor. Ezért utólag még 30.000 korona többlet költséget szavazott meg e célra a közgyűlés. Ezután a város felkérte a Máv. igazgatóságot, hogy tekintettel a nagyfontosságú vonalra, a Máv. saját szakembereivel készíttesse el az iparvasutat, önköltségi áron. A Máv. bele is ment ebbe és a tervek el készítése és a fontosabb tárgyalások megvalósítása után, *már a napokban megkezdte az iparvasut építését*.

Tánczos Rezső vasuti főmérnök vezetése alatt, mintegy kétszáz munkás dolgozik a töltés emelésén. Ezen a héten még a *ltéstő teljesen elkészül* s azután megkezdik a hálózat kiépítését. Először is a sinek, a váltók, a forgó hidak és a többi biztonsági berendezések készülnek el, azután felépítik a rakodó állomásokat, a különböző raktárhelyiségeket és a forgalom lebonyolításához szükséges egyéb helyiségeket. *Negyven nap múlva teljesen kész lesz a vágóhidi iparvasut*, amelyet a műtanrendőri bejárás után, *már ősszel át is adnak a forgalomnak*.

Kulinyi

kárpitosmunkái

legjobbak

Szeged, Kiss-utca, Kiss. D.-ház.

NEMÉNYINÉ FOGMŰVESTERME

Kárász-utca 6a. sz.

alatt létezik. Készít mindenféle fogmunkákat kaucsukban és aranyban. Vidékiek 24 óra alatt lesznek kielégítve. - Bármilyen javítás hat óra alatt elkészül.